

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نپاشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

فرستنده: عثمان حیدری

۰۵ سپتمبر ۲۰۲۰

یازده ماه پس از کودتای امریکائی در بولیوی

پس از گذشت حدود ۱۱ ماه از آخرین انتخابات ریاست جمهوری بولیوی و موفقیت کودتای امریکائی ارتش و حمایت از کودتا از سوی راست گرایان افراطی، تشدید خشونت‌های سازمان یافته، حمایت امریکا از کودتاگران، تسلط بر قدرت خانم «جنینه آنیس» یک سناتور نژادپرست بدون توجه به سنت‌های دموکراسی و در نهایت استعفاء و پناهندگی «اوو مورالس» رئیس جمهوری وقت، بولیوی اکنون در بحران عمیق اقتصادی، سیاسی و اجتماعی به سر می‌برد.

بحران نگران کننده ای که در میانه شیوع شدید بیماری کووید-۱۹ در این کشور، دامنه تهدید معضل فقر بر اقشار مختلف جامعه را که با تعطیلی کسب و کارها و فعالیت‌ها در حال نبرد با ویروس کرونا هستند، افزایش داده است.

ویروس کرونا با ثبت بیش از ۱۱۷ هزار مورد ابتلا و همچنین افزون بر پنج هزار مورد فوتی در حالی بولیوی را به عنوان ششمین کشور میزبان خود در امریکای لاتین برگزیده است که براساس پیش بینی‌های «کمسیون اقتصادی امریکای لاتین و کارائیب» (Cepal) فقر مطلق در این کشور در سال جاری میلادی (۲۰۲۰) به ۱۶.۸ درصد خواهد رسید؛ همچنین نرخ تولید ناخالص داخلی با افزایش نرخ بیکاری شاهد کاهش ۵.۲ درصدی خواهد بود؛ به گفته «آلیسیا بارثنا» دبیر اجرایی این سازمان، پیامدهای اقتصادی جدی بیماری همه‌گیر به وخامت وضعیت فقر و نابرابری در بولیوی خواهد انجامید.

گسترش بیماری همه‌گیر اگرچه همه کشورهای جهان را از ابعاد گوناگون متأثر ساخته اما بازتاب مستقیم این ویروس بر عرصه سیاسی بولیوی، ثبات این کشور را به عنوان اصل اساسی هر نظام حاکم نشانه گرفته است؛ وخامت اوضاع در بولیوی به اندازه ای شدید است که به زعم بسیاری از تحلیلگران، برگزاری انتخابات در سریع ترین زمان ممکن، بهترین راهکار برای جلوگیری از رویارویی و تقابل داخلی میان مخالفان و حامیان دولت در این کشور است.

پس از آن که جلسه تاریخ ۲۳ جولای (دوم اسد) «دادگاه عالی انتخاباتی» بولیوی (TSE) برای سومین بار به دلیل شرایط شیوع بیماری کووید-۱۹، تعویق برگزاری همه‌پرسی ریاست جمهوری را تصمیم گیری کرد و از طرفی مذاکرات نهم اگست (۱۹ اسد) میان دولت و مخالفان که با میانجیگری ملل متحد برای تعیین تاریخ جدید برگزاری انتخابات به شکست ختم شد، دادگاه عالی انتخاباتی بولیوی به صورت یکجانبه و بدون رأی گیری در پارلمان، ۱۸ اکتوبر (۲۷ میزان) را برای برگزاری این رویداد مهم سیاسی انتخاب کرد.

کشمکش‌ها برای تعیین این تاریخ در حالی در بولیوی ادامه دارد که برای نخستین بار از اکتوبر ۲۰۱۹ (میزان ۱۳۹۸)، دقیقاً یک ماه پیش در تاریخ سوم اگست (۱۳ اسد) خیابان‌های شهر «لا پاز» پایتخت بولیوی به صحنه اعتراض مخالفان دولت تبدیل شد. با گذشت ده روز از این تجمعات، رهبران حزب «جنیش به سوی سوسیالیست» (MAS) حامی مورالس با توافق با دولت مبنی بر تضمین برگزاری انتخابات در تاریخ مقرر، معترضان را به حفظ آرامش و توقف این تجمعات فرا خواندند.

همچنین در طول این تظاهرات، مورالس رئیس‌جمهوری مستعفی که اکنون در ارجنتاین به سر می‌برد، ضمن هشدار از مداخله نظامی احتمالی دولت برای سرکوب معترضان از آن‌ها خواست تا با امتناع از خشونت، راهکار مسالمت‌آمیز را برای حل بحران جایگزین کنند.

دولت «جنینه آنیس» رئیس‌جمهوری کودتاچی و خودخوانده بولیوی در حالی شیوع بیماری همه‌گیر را بهانه و مانعی در برگزاری انتخابات ریاست جمهوری می‌داند که در کشورهایی همچون جمهوری دومینیکن، فرانسه و اسپانیا با وجود شرایط گسترش ویروس کرونا، انتخابات ریاست جمهوری، شهرداری‌ها و ایالت‌های خودمختار برگزار شد. «آلفردو سررانو» مدیرکل مرکز ستراتیژیک امریکای لاتین (CELAG) پیش‌تر اعلام کرد: شیوع همه‌گیری هیچ منافاتی با برگزاری انتخابات ضمن رعایت پروتکل‌های بهداشتی ندارد. این کارشناس همچنین گفت: اکثریت جامعه بولیوی چه معترضان و چه کسانی که سکوت کرده‌اند، همه بر این موضوع توافق نظر دارند که انتخابات در اسرع وقت باید انجام شود زیرا دولت فعلی که از پایه فاقد اصول دموکراتیک است نمی‌تواند بیش از این ادامه دهد.

اگرچه نام اوو مورالس در فهرست نامزدهای این دور ریاست جمهوری بولیوی وجود نخواهد داشت اما نتایج نظرسنجی‌ها و رتبه برتر «لوئیس آرس» کاندیدای حزب (MAS) بیانگر این مطلب است که جبهه حامی مورالس در این همه‌پرسی از شانس بالایی برخوردار است.

در پی برگزاری انتخابات ریاست جمهوری بولیوی در ۲۰ اکتوبر (۲۸ میزان گذشته) که در دور نخست مورالس پیروز شد، سازمان کشورهای امریکائی (OAS) واقع در واشنگتن، بعد از راه اندازی اتهام تقلب در انتخابات و تظاهرات اعتراض‌آمیز در بولیوی، باعث برکناری مورالس شد. اتهامی که بعدها، مؤسسه تحقیقاتی ماساچوست امریکا آن را رد کرد و براساس گزارش شبکه ونزولانی «تله‌سور»، با سفر یکی از حامیان اصلی کودتا به امریکا پیش از انتخابات بولیوی، گمانه‌زنی‌ها در مورد ارتباط کودتاچیان با دولتمردان امریکائی افزایش یافت. از سوی دیگر پس از استعفای مورالس، دولت موقت بولیوی به رئیس‌جمهوری خودخوانده سناتور جنینه آنیس، از زمان رسیدن به قدرت، سیاست‌های راست‌گرایانه در پیش گرفته و به دنبال روابط قوی با امریکا و رژیم صهیونیستی بود.

مورالس پس از استعفاء به مکزیکو پناهنده شد و چندی بعد، از مکزیکو به ارجنتاین رفت. رئیس‌جمهور مستعفی، از تبعیدگاه خود در ارجنتاین، در انتظار انتخابات آتی کشورش که به دلیل همه‌گیری کرونا به تعویق افتاده است، همچنان به تأثیرگذاری بر سیاست کشورش ادامه می‌دهد و برای بازیابی قدرت، با وجود این که خودش نامزد انتخابات نیست، امیدش را در انتخابات آینده ارزیابی می‌کند.